

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1801), zwanej dalej „ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r.”, stanowi realizację ustaleń zawartych we wspólnym stanowisku Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia, przyjętych w dniu 5 listopada 2021 r. przez stronę rządową, stronę reprezentatywnych central związkowych oraz stronę reprezentatywnych organizacji pracodawców.

Projektowane zmiany zakładają:

- 1) zmianę w art. 2 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. polegającą na dodaniu punktów 4 i 5 wprowadzających ustawowe definicje pojęć: „stażysta” i „rezydent”;
- 2) zmianę art. 3 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. polegającą na:
 - a) zastąpieniu w ust. 1 wyrazów: „Do dnia 1 lipca 2021 r.” wyrazami „Do dnia 1 lipca 2022 r.”, w celu zapewnienia realizacji wzrostu najniższych wynagrodzeń zasadniczych w terminie określonym w stanowisku Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia. Zgodnie z tym przepisem, sposób dokonania podwyższenia wynagrodzeń na dzień 1 lipca 2022 r. zostanie określony w podmiocie leczniczym w drodze porozumienia zawartego przez strony uprawnione w danym podmiocie leczniczym do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy (a w przypadku ich braku w drodze porozumienia podmiotu leczniczego z pracownikiem wybranym przez pracowników podmiotu leczniczego do reprezentowania ich interesów);
 - b) dodaniu w art. 3 po ust. 1 ustępów 1a i 1b stanowiących, że:
 - w odniesieniu do wynagrodzeń zasadniczych stażystów i rezydentów, nie stosuje się warunków określonych w ust. 1 pkt 1–4,
 - wynagrodzenie zasadnicze stażystów i rezydentów, określa minister właściwy do spraw zdrowia na podstawie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, zapewniając podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego stażysty i rezydenta do poziomu najniższego wynagrodzenia zasadniczego ustalonego w sposób określony w ust. 1.

Analogiczna zmiana będzie dotyczyła art. 3a zmienianej w art. 1 ustawy.

Konieczność wprowadzenia ww. przepisów wynika z faktu, że wynagrodzenia zasadnicze stażysty i rezydenta finansowane są w pełnej wysokości ze środków

publicznych. W związku z tym, żaden podmiot leczniczy nie może mieć możliwości, czy wręcz obowiązku, określenia innego wynagrodzenia zasadniczego niż określone przez Ministra Zdrowia zgodnie z przepisami art. 15i ust. 4 oraz 16j ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (Dz. U. z 2021 r. poz. 790, z późn. zm.). Oznacza to zatem, że podejmowanie w tym zakresie ustaleń na poziomie poszczególnych podmiotów leczniczych staje się bezprzedmiotowe. W związku z powyższym, proponowany jest określany w art. 3 ust. 1a i 1b odrębny tryb i sposób ustalania wynagrodzenia zasadniczego stażystów i rezydentów, który gwarantuje jednocześnie, że ustalone tak wynagrodzenia zasadnicze nie będą niższe niż wynikające z przepisów ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty.

Przewidziane w projekcie uchylenie w art. 3 zmienianej w art. 1 ustawy przepisu ust. 3, który określa, że: „Ustalony w drodze porozumienia albo zarządzenia sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego osoby zajmującej stanowisko pielęgniarki lub położnej uwzględnia wzrost miesięcznego wynagrodzenia danej pielęgniarki albo położnej dokonany na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285, 1292 i 1559).” wynika z faktu, że proces wypłaty środków dedykowanych dla pielęgniarek i położnych w ramach tzw. 4x400 zł został zakończony, a kwoty wypłacane odrębnie od wynagrodzenia zasadniczego zostały w roku 2021 włączone do wynagrodzeń zasadniczych pielęgniarek i położnych.

- 3) zmianę brzmienia art. 5 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. w celu powiązania określanych w porozumieniu albo zarządzeniu zasad wynagradzania pracowników innych niż pracownicy działalności podstawowej, ze średnim wzrostem wynagrodzeń w danym podmiocie leczniczym, w taki sposób, aby wynagrodzenia tych osób uwzględniały wysokość odpowiadającą adekwatnemu średniemu wzrostowi wynagrodzenia w danym podmiocie w ustalonym okresie;
- 4) dodanie do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. przepisu art. 5a zobowiązującego strony umowy o pracę do określenia w tych umowach, do której grupy zawodowej określonej w załączniku do ustawy zaliczone jest zajmowane przez pracownika stanowisko pracy; w projekcie przewidziano również, że strony umowy o pracę dostosują umowy o pracę pracowników wykonujących zawód medyczny lub pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej

ustawy do wymogów określonych w tym przepisie w terminie sześciu miesięcy od daty wejścia w życie ustawy.

Jeżeli wskazanie w umowie o pracę pracownika wykonującego zawód medyczny lub pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, do której grupy zawodowej określonej w załączniku do ustawy zaliczone jest zajmowane przez pracownika stanowisko pracy, będzie powodowało istotną zmianę wynikających z umowy warunków pracy i płacy, pracodawca będzie zobowiązany do dokonania wypowiedzenia zmieniającego w trybie art. 42 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z późn. zm.); Jednocześnie z uwagi na specyfikę organizacji podmiotów w ramach których wykonywana jest działalność lecznicza w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej proponuje się w przepisach ustawy wprowadzić przepisy szczególne dla tej grupy podmiotów leczniczych (nowododawane art. 5b i 5c);

- 5) uchylenie art. 6 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. - wynagrodzenia zasadnicze stażysty i rezydenta określane są corocznie przez ministra właściwego do spraw zdrowia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2021 r. poz. 790, z późn. zm.). Wysokość tego wynagrodzenia uwzględnia podwyżkę wynikającą z przepisów ustawy z 8 czerwca 2017 r. Corocznie zwiększająca się kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie wysokości najniższego wynagrodzenia zasadniczego oraz rosnąca liczba stażystów i rezydentów (trudna do przewidzenia) uzasadnia wykreślenie przedmiotowych limitów. Działanie takie jest dopuszczalne w świetle postanowień art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), który w ust. 6 pkt 9 wyłącza wydatki budżetu części 46 – Zdrowie, obowiązku ustalania limitu wydatków, wskazywania mechanizmów korygujących ich poziom oraz określania organu właściwego do ich monitorowania. Związane jest to z faktem, że ogół wydatków na ochronę zdrowia finansowany jest w ramach puli środków określonej zgodnie z art. 131c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.) i w związku z tym ewentualne zwiększenie wydatków na staże i specjalizacje medyczne zostanie sfinansowane w drodze przesunięć dokonywanych w ramach całości nakładów na ochronę zdrowia;

- 6) nadanie nowego brzmienia załącznikowi do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r., w którym określony zostanie nowy podział pracowników wykonujących zawód medyczny oraz pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny, zatrudnionych w podmiocie leczniczym na grupy zawodowe według kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku pracy oraz nowe wysokości współczynników pracy przypisanych do poszczególnych grup zawodowych, zgodnie ze stanowiskiem Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia z dnia 5 listopada 2021 r.;
- 7) zmianę w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2021 r. poz. 790, z późn. zm.) wprowadzającą zmianę brzmienia delegacji określonej w art. 16j ust. 5 do tej ustawy w taki sposób aby wśród wytycznych do wydania rozporządzenia określającego wysokość wynagrodzenia zasadniczego lekarzy rezydentów wyraźnie wskazać wysokość najniższego wynagrodzenia zasadniczego określanego przepisami ustawy z 8 czerwca 2017 r.;
- 8) dodanie do ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.) przepisów, na mocy których:
 - a) rozszerzenie zakresu działania Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, zwanej dalej „Agencją”, o uprawnienie do wydawania, na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia, rekomendacji w zakresie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej w związku z nadzwyczajnym wzrostem kosztów udzielania tych świadczeń, w szczególności wzrostem najniższego wynagrodzenia określanego przepisami powszechnie obowiązującymi,
 - b) świadczeniodawca, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej będzie zobowiązany udostępniać Agencji nieodpłatnie, dwa razy w roku, dane dotyczące wszystkich osób u niego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub świadczących usługi na podstawie umów cywilno-prawnych, lub w ramach podwykonawstwa, obejmujące informacje o wymiarze zatrudnienia i wysokości wynagrodzenia, w sposób i w zakresie określonym przez Prezesa Agencji w Biuletynie Informacji Publicznej Agencji. Udostępniane dane będą wykorzystywane przez Agencję w celu realizacji zadań wskazanych w lit. a oraz określonych w art. 31n pkt 1-3d, 4a i 5;

- 9) zobowiązanie Prezesa Agencji w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy do wydania rekomendacji, o której mowa w pkt 7 lit. a, w związku ze wzrostem najniższego wynagrodzenia zasadniczego wprowadzanego ustawą.
- 10) w art. 4 projektu ustawy określono, że w 2022 r. porozumienie zawiera się w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 2022 r. Jeżeli do zawarcia porozumienia nie dojdzie, określenie sposobu dokonania wzrostu wynagrodzeń następuje w drodze zarządzenia kierownika podmiotu leczniczego albo w określonych przypadkach podmiotu tworzącego wydanego w terminie 7 dni od dnia upływu terminu na zawarcie porozumienia, z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 2022 r.

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Tak określone *vacatio legis* nie stoją na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego, a realizacja celów projektu ustawy i korzystny dla pracowników charakter projektowanej regulacji wymaga, aby weszła ona w życie w zaproponowanym powyżej dniu. Mając na uwadze powyższe, proponowany termin wejścia w życie ustawy jest uzasadniony potrzebą wykonania zobowiązania strony rządowej zawartego w stanowisku Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia z dnia 5 listopada 2021 r. Maksymalne skrócenie okresu *vacatio legis* pozwoli bowiem na wdrożenie przewidzianych w projekcie rozwiązań od lipca 2022 r., co zapewni pracownikom objętym ustawą dostosowanie ich wynagrodzeń zasadniczych do nowych minimalnych poziomów w terminie określonym w stanowisku Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia z dnia 5 listopada 2021 r.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie będzie miał negatywnego wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w zakresie nałożenia na nich nowych albo wykonywania dotychczasowych obowiązków.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do uchwalenia projektu ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.